

I. MỤC TIÊU

- 1. Kiến thức.** Học sinh ôn tập, củng cố kiến thức về thể loại, phong cách sáng tác, tiếng Việt đã được học ở nửa đầu học kỳ II
- 2. Kỹ năng:** Học sinh rèn luyện các kỹ năng:
- Đọc hiểu văn bản
 - Viết đoạn nghị luận văn học 200 chữ
 - Viết bài nghị luận xã hội

II. NỘI DUNG

1. Phạm vi kiến thức, kỹ năng

Bài 6: Hồ Chí Minh – “Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi”

Đọc:

- Vận dụng được những hiểu biết về tác gia Hồ Chí Minh để đọc hiểu một số tác phẩm của Người; nhận biết và phân tích được quan điểm của tác giả về lịch sử, văn hóa được thể hiện trong văn bản.
- Nhận biết và phân tích được vai trò của cách lập luận và ngôn ngữ biểu cảm trong văn bản nghị luận

Viết:

- Viết được báo cáo kết quả của bài tập dự án

Tiếng Việt:

- Phân tích và đánh giá được hiệu quả của việc dùng các biện pháp tu từ và cách diễn đạt thể hiện tính khẳng định, phủ định trong văn bản nghị luận

Bài 7: Sự thật trong tác phẩm kí

Đọc

- Nhận biết và phân tích được một số yếu tố phóng sự và hồi kí như: tính phi hư cấu, một số thủ pháp nghệ thuật (miêu tả, trần thuật); sự kết hợp của các chi tiết, sự kiện hiện thực với trải nghiệm, thái độ và đánh giá của người viết.
- Phân tích, đánh giá được khả năng tác động của tác phẩm kí đối với người đọc và tiến bộ xã hội

Viết

Viết được bài văn nghị luận về một vấn đề liên quan đến tuổi trẻ.

Tiếng Việt:

Hiểu được đặc điểm của ngôn ngữ trang trọng và ngôn ngữ thân mật để vận dụng một cách hiệu quả trong giao tiếp.

2. Bảng năng lực và cấp độ tư duy

TT	Kĩ năng	Đơn vị kiến thức	Mức độ nhận thức									
			Biết		Hiểu		Vận dụng thấp		Vận dụng cao			Tỉ lệ
			S.câu	Tỉ lệ	S.câu	Tỉ lệ	S.câu	Tỉ lệ	S.câu	Tỉ lệ	TS câu	
1	Đọc hiểu	Văn bản thơ văn Hồ Chí Minh (ngoài SGK)	2	10%	1	10%	1	10%	1	10%	5	40%
2	Viết	Viết bài văn nghị luận về một vấn đề liên quan đến tuổi trẻ	1*	15%	1*	15%	1*	15%	1*	15%	1*	60%
3	Tổng		25%		25%		25%		25 %			100%

3. Câu hỏi minh họa

3.1 Câu hỏi đọc hiểu:

a. Mức độ nhận biết:

- + Bài thơ “Mộ” (Chiều tối) của Hồ Chí Minh được viết theo thể thơ nào?
- + Xác định các phương thức biểu đạt được sử dụng trong văn bản “Tuyên ngôn Độc lập” của Hồ Chí Minh

+ Trong văn bản “Nghệ thuật băm thịt gà” (Ngô Tất Tố), các sự việc chính đã được tác giả thuật lại theo trình tự nào?

+ Đoạn trích “Bước vào đời” (Trích “Nhớ nghĩ chiều hôm”- Đào Duy Anh) kể về sự kiện gì? Tác giả đã kể câu chuyện từ điểm nhìn nào?

(...)

b. Mức độ thông hiểu:

- + Nêu chủ đề bài thơ “Mộ” (Chiều tối) của Hồ Chí Minh
- + Trong bài thơ “Nguyên tiêu” (Rằm tháng Giêng) – Hồ Chí Minh, sự vận động của hình tượng thơ được tác giả thể hiện như thế nào?
- + Bức tranh về cuộc sống con người được miêu tả ở hai câu cuối bài thơ “Mộ” (Chiều tối)- Hồ Chí Minh gợi cho anh/chị cảm nhận gì về tâm trạng và đời sống tâm hồn của nhân vật trữ tình?
- + Tính phi hư cấu của hồi kí đã được thể hiện như thế nào qua đoạn trích “Bước vào đời” (Trích “Nhớ nghĩ chiều hôm”- Đào Duy Anh)?

c. Mức độ vận dụng:

- + Nêu thông điệp anh/ chị rút ra được sau khi đọc bài thơ “Mộ” (Chiều tối) của Hồ Chí Minh
- + Vận dụng tri thức ngữ văn về phong cách cổ điển, hãy chỉ ra một số biểu hiện của phong cách cổ điển trong bài thơ “Nguyên tiêu” (Rằm tháng Giêng) – Hồ Chí Minh. Phân tích một biểu hiện mà anh/ chị cho là đặc sắc.
- + Qua đoạn trích “Bước vào đời” (Trích “Nhớ nghĩ chiều hôm”- Đào Duy Anh), anh/chị rút ra được bài học gì về sự lựa chọn hướng đi khi đứng trước ngưỡng cửa cuộc đời?

3.2. Câu hỏi tạo lập văn bản nghị luận:

(Câu hỏi thể hiện cả 4 mức độ: nhận biết, thông hiểu, vận dụng thấp, vận dụng cao)

a. Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

- Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ của anh/chị về khả năng tác động lớn lao của “Tuyên ngôn Độc lập” (Hồ Chí Minh)
- Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích giá trị đặc sắc của hình ảnh lò than rực hồng trong bài thơ “Mộ” (Chiều tối) của Hồ Chí Minh.
- Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích vẻ đẹp của hình ảnh “nguyệt mãn thuyền” (trăng đầy thuyền) trong bài thơ “Nguyên tiêu” (Rằm tháng Giêng) của Hồ Chí Minh.
- Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận của anh/chị về một thủ pháp trào lộng đã được tác giả Hồ Chí Minh sử dụng trong truyện ngắn “Những trò lố hay là Va-ren và Phan Bội Châu”.
- Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích nét đặc sắc về nghệ thuật của văn bản “Nghệ thuật băm thịt gà” (Ngô Tất Tố)

b. Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ)

- Thời đại thay đổi kéo theo những khác biệt ngày càng lớn giữa các thế hệ về tư tưởng, quan điểm và cách thức giao tiếp. Khoảng cách ấy, nếu không được thu hẹp, sẽ trở thành rào cản cho sự gắn kết trong gia đình và xã hội. Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về cách ứng xử để thu hẹp khoảng cách thế hệ trong gia đình.
- Khó khăn, thách thức là điều khó tránh khỏi trong hành trình đi tới thành công của mỗi người. Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về cách vượt qua khó khăn, thách thức trong cuộc sống.
- Mâu thuẫn, bất đồng là điều không thể tránh khỏi trong các mối quan hệ. Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bàn về cách giải quyết mâu thuẫn trong các mối quan hệ.
- Một bộ phận giới trẻ ngày nay có lối sống thực dụng. Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về vấn đề trên.

4. Đề minh họa

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ II

Môn: Ngữ văn - Lớp 12

(Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề)

I. ĐỌC – HIỂU (4 điểm)

Đọc văn bản:

Tẩu lộ *
(Đi đường)

Phiên âm

*Tẩu lộ tài tri tẩu lộ nan
Trùng san chi ngoại hữu trùng san
Trùng san đăng đảo cao phong hậu
Vạn lý dư đồ cố miện gian*

Dịch nghĩa

Có đi đường mới biết đường đi khó,
Hết lớp núi này lại tiếp đến lớp núi khác;
Khi đã vượt các lớp núi lên đến đỉnh cao chót,
Thì muôn dặm nước non thu cả vào tầm mắt.

Dịch thơ

*Đi đường mới biết gian lao,
Núi cao rồi lại núi cao trập trùng;
Núi cao lên đến tận cùng,
Thu vào tầm mắt muôn trùng nước non.*

Nam Trân dịch

(Hồ Chí Minh, *Nhật kí trong tù*, NXB trẻ, 2020)

(*) *Chú thích:* Tác phẩm được rút ra từ tập *Nhật kí trong tù* (1942 – 1943) của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Những ngày bị giam ở nhà tù Tưởng Giới Thạch, Bác đã bị áp giải qua nhiều nhà lao. Và cuộc hành trình chuyển giao đầy gian nan được Hồ Chí Minh khắc họa chân thực qua bài thơ “Tẩu lộ” (Đi đường)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Chỉ ra dấu hiệu để xác định thể thơ của phần phiên âm.

Câu 2. Tìm những từ ngữ, hình ảnh miêu tả những khó khăn, gian khổ của hành trình chuyển lao mà Hồ Chí Minh đã trải qua.

Câu 3. Phân tích tác dụng của phép điệp được sử dụng trong câu thơ: *Núi cao rồi lại núi cao trập trùng*

Câu 4. Nêu sự vận động cảm xúc của nhân vật trữ tình trong văn bản trên.

Câu 5. Từ nội dung văn bản, anh/ chị hãy rút ra thông điệp có ý nghĩa nhất với bản thân và lí giải.

II. VIẾT (6,0 điểm)

Mạng xã hội là nơi mỗi cá nhân được tự do bày tỏ suy nghĩ, quan điểm của mình song cũng tồn tại nhiều phát ngôn lệch chuẩn.

Từ góc nhìn của người trẻ, anh/ chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về cách ứng xử cần có trên mạng xã hội.

Hoàng Mai, ngày 04 tháng 02 năm 2026

TỔ TRƯỞNG

Nguyễn Thị Thanh Thủy

